

економіки України потребує дієвих рішень Національного банку України та Уряду, щодо створення умов для перерозподілу банківської ліквідності з рахунків центрального банку в кредитування реального сектору.

Література

1. Гриценко А. А. Валютна політика: рефлексійний взаємозв'язок з економікою та грошово-кредитною сферою. *Наукові праці НДФІ*. 2018. Вип. 2. С. 6-13.
2. Кузнєцова А. Я. Теоретична концепція таргетування цінової стабільності: ревізія засадничих принципів провадження монетарного режиму. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2017. Вип. 2. С. 388-396.
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

Ольга Іващук

Тернопільський національний економічний університет

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

На сучасному етапі функціонування банківської системи актуальною проблемою є ефективне забезпечення фінансової стійкості банків. В працях вітчизняних та зарубіжних вчених поняття стійкості банку часто пов'язується з поняттями стабільність, рівновага, надійність. Науковець Н. Шелудько пропонує визначати фінансову стійкість, як динамічну інтегральну характеристику спроможності банку як системи трансформувати ресурси та ризики повноцінно (з максимальною ефективністю та мінімальним ризиком) виконувати свої функції, витримуючи вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища [5, с. 43]. Р. Михайлюк фінансову стійкість комерційного банку трактує як якісну характеристику його фінансового стану, котрий відзначається достатністю, збалансованістю та оптимальним співвідношенням фінансових ресурсів і активів за умов підтримання на достатньому рівні ліквідності й платоспроможності, зростання прибутку та мінімізації ризиків, і котрий здатний витримати непередбачені втрати і зберегти стан ефективного функціонування. Стійкий фінансовий стан забезпечує спроможність комерційного банку ефективно працювати, досягати окреслених цілей, протидіючи різноманітним ризикам у процесі діяльності на ринку фінансових послуг, а також зберігати та поновлювати життєздатність в разі раптового її порушення [1].

Таким чином, говорити про стійке становище можна лише у тому випадку, коли банк володіє стійким капіталом, має ліквідний баланс, є платоспроможним і задовольняє вимоги щодо якості його капіталу.

Розвиток вітчизняного банківського сектору відбувається під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх тенденцій, тому збереження його стійкості повинно супроводжуватися забезпеченням довгострокової ефективності банківської діяльності, поверненням довіри клієнтів до банківських установ, вдосконаленням банківського нагляду згідно світових стандартів.

Разом з тим, забезпечення стійкості банківської системи загалом, і кожного банку, зокрема, є об'єктивною потребою і закономірністю розвинутої економіки. З огляду на те, що світова фінансова криза стала черговим викликом для національних економік, країни змушені були корегувати стратегії економічного розвитку та розробляти нові заходи із врегулювання ситуації, яка погіршувалася в економіці та банківському секторі, зокрема.

Так, протягом останніх років структуру вітчизняного банківського сектору було докорінно змінено. Станом на 01.08.2019 р. ліценцію Національного банку України на здійснення банківських операцій мали 76 банків. З них, 36 банків з іноземним капіталом, у тому числі зі 100% іноземним капіталом – 24 установи [3]. Починаючи з 2014 року кількість банків суттєво скоротилась (станом на 01.01.2015 р. функціонувало 163 банки, 01.01.2016 р. – 117) [3].

З метою уникнення виникнення кризових явищ у банківському секторі, починаючи із 2018 р. Національним банком України запроваджено процес оцінювання стійкості банків та банківської системи загалом. Даний процес передбачає три етапи оцінки стійкості банків:

- перевірку аудиторями якості активів банку та прийнятності забезпечення за кредитними операціями;
- екстраполяцію результатів першого етапу на портфель банку та оцінювання достатності капіталу;
- оцінювання регулятором достатності капіталу банку за результатами стрес-тестування, що базуватиметься на розроблених Національним банком моделях. Стрес-тестування проводитиметься за базовим і несприятливим макроекономічними сценаріями на трирічному горизонті [4].

За даними Національного банку України протягом 2019 р. оцінювання стійкості та стрес-тестування проходять 29 банківських установ, на які припадає 93% активів банківської системи. Саме ці установи, за результатами діяльності у 2018 р., були найбільшими за наступними показниками: обсяг активів зважених на ризик, депозити фізичних осіб, кредити фізичним особам.

Таким чином, результати аналізу сучасного стану та оцінка фінансової стійкості банківського сектору України свідчать про необхідність формування системи антикризового управління банками, основним завданнями якою повинно бути забезпечення довгострокового

стабільного розвитку банківської системи. У цьому контексті на мікрорівні банківський менеджмент слід спрямувати на розроблення альтернативних дієвих стратегій управління залежно від виду кризи та очікуваних наслідків, що дозволить визначити цілі та методи антикризового управління, адекватні змінам на зовнішньому і внутрішньому фінансових ринках.

Література

1. Дзюблюк О. В., Михайлюк Р. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи: монографія. Тернопіль: Терно-граф, 2009. 316 с.
2. Дзюблюк О. В. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія. Тернопіль: Вектор, 2016. 276 с.
3. Основні показники діяльності банків України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
4. Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України: Постанова Правління Національного банку України від 22.12.2017 р. №141. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17>.
5. Шелудько Н. М. Управління фінансовою стійкістю комерційних банків: монографія. К.: Інститут економіки НАН України, 2002. 229 с.

Ольга Метлушко

Тернопільський національний економічний університет

БАНКИ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ

Однією з форм прояву процесів глобалізації в Україні є присутність банків з іноземним капіталом на вітчизняному фінансовому ринку. Глобалізація сприяє переміщенню капіталу між банківськими системами окремих країн і розвитку міжнародного банківського бізнесу. Це посилює конкуренцію і веде до одночасної консолідації банківського капіталу.

Присутність іноземного капіталу стала невід'ємним елементом розвитку вітчизняної банківської системи. Іноземні інвестори вкладають у національну економіку не лише власні кошти, але й сприяють використанню зарубіжного досвіду ведення банківського бізнесу, забезпеченню прозорості банківської діяльності, налагодженню відносин із зарубіжними державами, інтеграції вітчизняної банківської системи у світовий фінансовий простір.

Отже, на сучасному етапі розвитку банківської системи й економіки України присутність іноземних інвесторів у фінансовому просторі є цілком закономірним та природним. Нині саме від державної політики в частині регулювання цих процесів залежить можливість використання